

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَالَّذِي يُضَوِّبُ الْمَوْتِ
الَّذِينَ فِيهَا أُولَىٰ
وَالَّذِينَ فِيهَا يُدْعَىٰ
بِالْحَمْدِ لِلَّهِ
الَّذِي يُضَوِّبُ الْمَوْتِ
الَّذِينَ فِيهَا أُولَىٰ
وَالَّذِينَ فِيهَا يُدْعَىٰ
بِالْحَمْدِ لِلَّهِ

نقش سیستم بانکی جدید در بازار ہاں پولی و مالی ایران

توسط:

محمد جعفر پور

سعید زمانی

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر عبدالمجید

دہقان

پاییز ۹۳

**The role of
new banking
system in iran
financial_and
monetary
markets**

در شرایط اقتصاد کنونی ایران بانک ها نیاز شدیدی به ایجاد مزیت خاص برای خود دارند و در همین حال مستلزم رعایت قوانین و مقراتی هستند که از سوی بانک مرکزی اعلام شده است. با وجود این حضور بانک ها در فضای رقابتی الزاماتی به همراه دارد. بانک ها میبایست به دنبال ساز و کار های مناسب برای ارائه محصول یا خدمت خاص خود باشند.

مقدمه

کارآفرینان توانایی خلق ایده های جدید را دارند و به فعل در آوردن این توانایی نیازمند زمینه های محرک و عوامل خاص است و این مهم با همکاری بانک ها میسر خواهد بود. به این ترتیب یک بازی برد برد انجام میشود بانک ها با استفاده از نوآوری مطرح شده از سوی کارآفرینان دارای مزیت رقابتی میشوند و کارآفرینان با پشتوانه مالی از سوی بانک ها قادر هستند به فعالیت های خود ادامه دهند

وظیفه بانک ها

وظیفه بانک ها انجام عملیات و خدمات مدرن بانکی در داخل و خارج از کشور است و به طور کلی بانک در تامین منابع بخش های تولیدی و اشتغال زا و همچنین ارائه خدمات بانک الکترونیکی در سطح ملی و بین المللی فعالیت دارد .

نقش بانک ها به عنوان واسطه مالی

مازاد منابع را از فعالان اقتصادی دریافت میکنند و آن را در اختیار فعالان اقتصادی که کمبود منابع دارند قرار میدهند

با انجام خدمات بانکی مسئله جابجایی و بعد مکانی (جغرافیایی) برای فعالان اقتصادی را حل میکنند

سر رسید های مختلف را انطباق میدهند

ریسک ناشی از عدم بازپرداخت تسهیلات مربوط به بانک است و بانک مانع از رسیدن اثر آن به سپرده گذار میشود .

کار آفرین بانکی

در چند سال اخیر، لزوم ایجاد تحول همه جانبه و پاسخگوی نیازهای روز جامعه، مورد توجه و تاکید قرار گرفته است.

همچنان که می‌دانیم صنعت و نظام بانکی در کشورهای پیشرفته جهان، طی چند دهه گذشته از تحولات گسترده‌ای برخوردار بوده‌اند به طوری که توانسته‌اند در سایه تغییرات اساسی و تبدیل بانکداری سنتی به بانکداری مدرن، نقش با ارزشی در اعتلای اقتصاد و توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور خود ایفا کنند. ناگفته پیداست که رشد و گسترش صنعت بانکداری در کشور ما به دلایلی چند، همپا و به موازات بانکداری مدرن بین‌المللی نبوده است و باید بپذیریم که متأسفانه از این حیث، فاصله بزرگی با آنان پیدا کرده‌ایم که ضروری است هرچه سریع‌تر، نسبت به همگام شدن با تحولات روز بانکداری پیشرفته و مدرن و کم کردن فاصله مذکور اقدام کنیم.

نقش فرهنگس بانک ها

➤ اکنون دیگر کمتر کسی در جامعه وجود دارد که بتواند در نقش حیاتی بانک ها در ایجاد و گسترش یک اقتصاد پویا و فراهم سازی زمینه برای رشد موزون اقتصادی، تردید به دل راه دهد. صد البته که برای رسیدن بانک های کشور به جایگاه مناسب و تاثیر گذار، راه طولانی در پیش داریم. بانک های ما برای رسیدن به این هدف، نیاز به فرهنگ سازی، کار و تلاش روزافزون، شناساندن و عرضه خدمات برتر و منطبق با نیاز مردم، حمایت منطقی و تعدیل و واقعی سازی توقعات از سوی مسئولان و تصمیم سازان را دارند.

بی تردید، انجام این اقدام، مستلزم بهره برداری از رویکردها و راهبردهای ارتباطی و ابزارها و رسانه های جدید است که در قالب مدیریت روابط عمومی، نمود پیدا می کند.

به عبارت بهتر، روابط عمومی پیشرو و مبتنی بر نگرش علمی و آشنا به فناوری های روز، یکی از عوامل موفقیت سیستم بانکی محسوب می گردد.

نمونه ای از نقش فرهنگس بانکها در یک تبلیغ

HSBC
The world's local bank.

بانک های ایرانی

غیر دولتی

قرض الحسنه

تخصصی دولتی

تجاری دولتی

صادرات
۱۳۳۱

ملت
۱۳۵۸

حکمت ایرانیان
۱۳۸۸

گردشگری
۱۳۸۹

ایران زمین
۱۳۸۹

قوامین
۱۳۹۱

خاورمیانه
۱۳۹۱

سینا
۱۳۸۷

شهر
۱۳۸۸

دی
۱۳۹۱

انصار
۱۳۸۹

تجارت
۱۳۵۸

رفاه کارگران
۱۳۴۰

اقتصاد نوین
۱۳۸۰

پارسیان
۱۳۸۰

کارآفرین
۱۳۸۰

سامان
۱۳۸۱

پاسارگاد
۱۳۸۴

سرمایه
۱۳۸۴

مهر ایران
۱۳۸۶

رسالت
۱۳۹۱

بانک توسعه صادرات
ایران
۱۳۷۱

بانک صنعت و معدن
۱۳۶۲

بانک کشاورزی
۱۳۱۲

بانک مسکن
۱۳۱۷

بانک توسعه تعاون
۱۳۸۸

بانک سپه
۱۳۰۴

پست بانک
۱۳۷۵

بانک ملی
۱۳۰۷

نقش لگو و شعار بانک ها

➤ امروزه شرکت ها برای حضور همیشگی در ذهن مشتریان و یادآوری رسالت و فلسفه وجودی خود به مشتریان و کارکنانشان، دست به انتخاب شعار های تبلیغاتی می زنند. شعار تبلیغاتی انتخاب شده در کنار نام تجاری و لوگوی شرکت می تواند نقش بسیار مهمی در جایگاه یابی و یادآوری نام شرکت بازی کند. علاوه بر این، شعار های تبلیغاتی بیانگر اهداف و نگاه شرکت نیز هستند.

➤ در حقیقت شعار تبلیغاتی مختصر ترین و ظریف ترین شکل از بزرگ ترین ادعای یک شرکت است. شعار تبلیغاتی در هر آگهی شرکت و در کنار آرم و نام تجاری محصولات و خدمات به چشم می خورد و به نوعی پیوندی ناگسستنی با نام شرکت پیدا می کند.

➤ شعار هر شرکت باید دارای سه ویژگی اساسی باشد.

- ❖ مناسب شرکت و محصولات آن باشد.
- ❖ ساده، جذاب و به یاد ماندنی باشد.
- ❖ و مهمتر اینکه متمایز کننده آن شرکت از رقبا باشد.

سنخیت: باید ارتباط مستقیمی بین نام تجاری و نوع کسب و کار برقرار باشد

معنی: متناسب با برداشت مخاطب و ارتباط معنایی مستقیم با موضوع هدف

پایداری: باید قدرت پایداری در طی زمان و تحمل مد های مختلف را داشته باشد

انعطاف پذیری: لوگو شما باید پتانسیل کاربردی در بسیاری از زمینه های مختلف را داشته باشد:

قابلیت ارائه به صورت سیاه و سفید و همچنین تمام رنگی

قابلیت ارائه به صورت آنلاین و قابل چاپ

قابل تغییر در مقیاس بدون تغییر در ظاهر لوگو

قادر به حقوق مالکیت خود از نظر قانونی (مارک تجاری)

شماهی کلی بانک های ایرانی

نام	سال تاسیس	شعار	لگو
بانک سپه	۱۳۰۴	۱- بانک سپه ، نخستین بانک ایرانی ۲- بانک پیشرو	
پست بانک	۱۳۷۵	جهاد اقتصادی ، حضور موثر در مناطق محروم و روستایی	
سرمایه	۱۳۸۴	بانک خوب سرمایه است	
آینده	۱۳۹۱	آینده روشن است	

لگو	شعار	سال تاسیس	نام
	هر جا سخن از اعتماد است ، نام بانک ملی ایران میدرخشد	۱۳۰۷	بانک ملی
	(فاقد شعار)	۱۳۷۱	بانک توسعه صادرات ایران
	(فاقد شعار)	۱۳۶۲	بانک صنعت و معدن
	بانک همه مردم ایران	۱۳۱۲	بانک کشاورزی

لگو	شعار	سال تاسیس	نام
 <p>بانک مسکن BANK MASKAN</p>	<p>۱- بانک مسکن ، به زندگی بهتر می اندیشد. ۲- بانک مسکن ، بانک پاسخگو</p>	۱۳۱۷	بانک مسکن
 <p>بانک توسعه تعاون</p>	<p>همتی برتر برای فردایی بهتر</p>	۱۳۸۸	بانک توسعه تعاون
 <p>بانک قرض الحسنه مهر ایران</p>	<p>نماد بانکداری ناب اسلامی</p>	۱۳۸۶	مهر ایران
	<p>نخستین بانک قرض الحسنه خصوصی کشور</p>	۱۳۹۱	رسالت

نام	سال تاسیس	شعار	لگو
اقتصاد نوین	۱۳۸۰	۱- اولین بانک خصوصی در ایران ۲- یک دهه ابتکار ، هزاران افتخار	
پارسیان	۱۳۸۰	۱- پارسیان ، بانک ایرانیان ۲- یک دهه فعالیت ، یک قرن تجربه	
کارآفرین ۱۳۸۰	۱۳۸۰	دانش ایرانی ، راه حل جهانی	
پاسارگاد	۱۳۸۴	۱- بانک پاسارگاد ، بانک هزاره سوم ۲- آنچه توانسته ایم ، لطف خدا بوده است	

لگو	شعار	سال تاسیس	نام
	بانک قوامین ، امین مردم ایران زمین	۱۳۹۱	قوامین
	اعتماد شما سرمایه ماست	۱۳۸۷	سینا
	نوآوری در خدمت	۱۳۸۸	شهر
	بانک دی ، بانک ارزش آفرین	۱۳۹۱	دی

نام	سال تاسیس	شعار	لگو
تجارت	۱۳۵۸	بانک تجارت ، بانک فردا	 <p>بانک تجارت BANK TEJARAT</p>
انصار	۱۳۸۹	بانک انصار ، نماد خدمت و اعتبار	 <p>بانک انصار</p>
رفاه کارگران	۱۳۴۰	بانک رفاه ، بانک همه	 <p>بانک رفاه</p>
صادرات	۱۳۳۱	بانک صادرات ایران ، در خدمت مردم	 <p>بانک صادرات ایران</p>

لگو	شعار	سال تاسیس	نام
 <p>بانک ملت bank mellat</p>	<p>۱- بانک ملت ، بانک شما ۲- تغییر را احساس کنیم</p>	۱۳۵۸	ملت
 <p>بانک حکمت ایرانیان</p>	(فاقد شعار)	۱۳۸۸	حکمت ایرانیان
 <p>بانک گردشگری</p>	<p>۱- نمادی از بانکداری مدرن ۲- ما فقط یک بانک دیگر نیستیم</p>	۱۳۸۹	گردشگری
 <p>بانک ایران زمین IRAN ZAMIN BANK</p>	<p>نام ایران زمین ، افتخار مردم این سرزمین</p>	۱۳۸۹	ایران زمین

لگو	شعار	سال تاسیس	نام
	(فاقد شعار)	۱۳۹۱	خاورمیانه
	۱- بانک سامان، بانک هوشمند		
	۲- با شما هستیم	۱۳۹۱	سامان

شعار تبلیغاتی برخی از بانک های مهم جهان

Citibank

شهر شما هرگز
نمیخواهد، چون سیتی
بانک نمیخواهد

Capital One

بانک شما، کیف پول
شما
درون کیف پول خود
چه دارید؟

Bank of
America

فکر کنید ما چه
کاری می توانیم برای
شما انجام دهیم؟؟

HSBC bank

بزرگترین بانک
کوچک جهان

توصیه ای که بر روی
آن میتوان سرمایه
گذاری کرد

ما ارزش وقت شما را
میدانیم

شما زندگی کنید،
بقیه اش با ما

Dresdner bank

Centurion
bank

Hypovereinsba
nk

آیا میدانستید؟؟

بر اساس آمار معاون نظارت بانک مرکزی
(تهرانفر) تعداد مؤسسات پولی فعال در کشور نزدیک
به ۷۰۰۰ (هفت هزار)
میباشد

از این تعداد ۴ تا ۵ هزار صندوق قرض
الحسنه
۱۷۰۰ تا ۱۸۰۰ تعاونی اعتبار سالم
(کارگری درون سازمانی)
و از این میان تنها سه مؤسسه
کوثر، توسعه و عسکریه دارای مجوز از
بانک مرکزی میباشند.

نقش نوآوران بانک ها

➤ امروزه بیش از گذشته بانکها دریافته اند که رقابت از طریق ایجاد نوآوریهای مستمر در خدمات و ساده سازی مراحل انجام کار امری محدود به زمان نیست، بلکه فرایندی مستمر و دائمی است. با مقیاس کنونی که در جهان درمورد شرکتهای برتر - مثلاً صد شرکت برتر - وجود دارد، بانکی موفق نامیده می شود که ماهیت نوآوریهای چندمنظوره را شناخته و به آن پایبند باشد. با مقیاس موردنظر، مدیران باید بیش از اجرا یا توسعه نوآوری به فکر طراحی ساختار نوآوری در بانک خود باشند که از آن به عنوان جویبار نوآوری یاد می شود. اما چگونه می توان خانواده بانک را به سمت نوآوری سوق داد؟؟

<p>نوآوری در ساختار</p>	<p>۱۷ - نوآوری در ساختار: طرفداران این روش معتقدند که طی انجام فرایند نوآوری وظایف و نقشهای اعضای سازمان دچار تغییر می شود و براساس آن سازمان به ساختاری منعطف دست می یابد که تحول پذیری و انعطاف لازمه نوآوری است. به عقیده این عده ظهور ماشینهای خودپرداز، بانکداری اینترنتی و... رفتار و نقش کارکنان بانک را تغییر می دهد.</p>
<p>نوآوری در خدمات</p>	<p>✓ خلق ایده یا خدمت جدید در بانک می تواند به صورت فرایندی زمان بر، یا به صورت ناگهانی صورت گیرد. اما مهمترین نکته میزان سازگاری ایده یا خدمت جدید با فناوری موجود و درنظر گرفتن میزان توسعه خدمت در آینده است به نحوی که عمر خدمت در اثر نیاز مشتریان افزایش یابد.</p>
<p>نوآوری در نحوه نگرش</p>	<p>✓ قبل از ارائه ایده یا خدمت جدید باید نوآوری را از خود آغاز کنیم. در اینجا لازم است تا جمله ای را مجدداً تکرار کنیم: در فرهنگ بانکهای نوآور به جای کلمه چرا؟ از کلمه چرا نه؟ استفاده می شود.</p>

نمونه ای از خلاقیت های هدفمند

توجه بانک ها به مشتریان و مشتریان مدارسی

مشتریان به روایت گاندی:

مشتری مهمترین ناظر بر فعالیت
های ماست

او به ما وابسته نیست ما به او
وابسته هستیم

مشتری در کار ما، یک هدف
زودگذر نیست او هدف نهایی
همه اقدامات ماست.

مشتری یک فرد خارجی نیست او
جزیی از سازمان ماست

انواع مشتریان بانکی

- بیشترین ارزش افزوده را برای سازمان ایجاد می کنند.
- هزینه آستانه گریز آنها به بانکی دیگر زیاد است.
- سازمان باید برای ارائه خدمات به آنها راهبردی ایجاد کند.

۱- مشتریان پلاتینی (VIP)

- مشتریانی که تقریباً به اندازه مشتری های پلاتینی اهمیت دارند .
- هزینه از دست دادن آنها برای سازمان زیاد است.

۲- مشتری طلایی

- مشتریانی که سازمان نوع متفاوتی از محصولات و خدمات را برایشان عرضه می کند. (شرکت ها)
- باید تلاش کرد رابطه آنها با بانک مداوم شود.

مشتری های نقره ای

- خدمات عادی و روزانه از بانک دریافت می دارند.
- باید آنها را به مشتری سودآور تبدیل کرد.

مشتری های برنزی

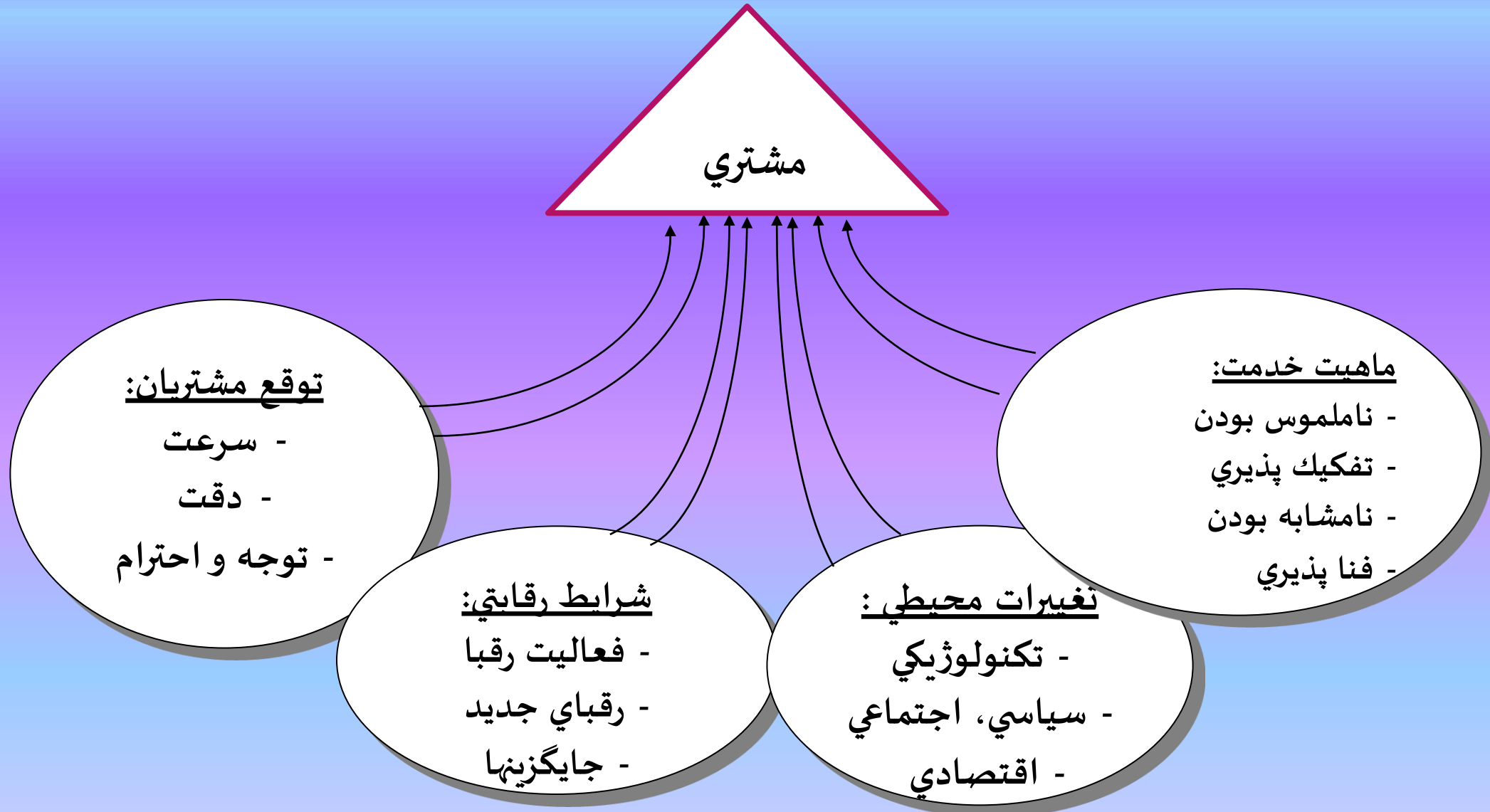

جدول انواع و گستردگی مشتریان بانکی

نوع مشتری	تعداد (درصد)	سود
پلاتینی	۱۰	۲۵
طلایی	۱۵	۲۵
نقره ای	۳۵	۴۵
برنز	۲۰	۱۵
سایر	۲۵	۵

شکل کلی دلیل توجه به مشتری و نوآوری در سیستم بانکی

بنا به گفته مدیران بزرگ بانک‌های معروف دنیا فقط ۵ درصد از مشتریان بیش از ۸۵ درصد سودآوری بانک‌ها را تشکیل می‌دهند پس توجه بیش از پیش به این مشتریان در سیستم نوین بانکداری لازم و ضروری است.

انواع روش های تامین مالی

یکی از تصمیماتی که مدیران واحد اقتصادی به منظور حداکثر ساختن ثروت سهامدارن اتخاذ می نمایند، تصمیمات مربوط به تامین مالی می باشد. این نوع تصمیم گیری ها مربوط به ساختار سرمایه و همچنین تعیین و انتخاب بهترین شیوه تامین مالی و ترکیب آن می باشد. منابع مالی هر واحد اقتصادی از منابع داخلی و خارجی تشکیل شده، منابع داخلی شامل جریان های نقدی حاصل از عملیات، وجوه حاصل از فروش دارایی ها و منابع خارجی شامل استقراض از بازارهای مالی و انتشار سهام می باشد. بنگاه ها می توانند منابع خود را از طریق انتشار سهام، افزایش سرمایه، انتشار اوراق مشارکت، گواهی سپرده و ... تامین کنند.

نمودار انواع روش‌های تامین مالی مبتنی بر بدهی

توضیح مختصر روش های تامین مالی

تعریف کلی روش	انواع روش
<p>قرارداد استصناع، قراردادی است که در آن ساخت کالایی به وسیله سفارش دهنده به سازنده کالا با بیان اوصاف و مشخصات آن سفارش داده می‌شود تا در مدتی معین سازنده با تهیه مواد اولیه، کالای مورد نظر را برای سفارش دهنده ساخته و به وی تحویل دهد.</p> <p>در قرارداد استصناع بر خلاف قرارداد سلف مبلغ قرارداد تا سررسید و تحویل کالا به صورت قسطی پرداخت می‌شود.</p>	<p>قرارداد استصناع</p>
<p>اوراق بهادار متکی بر دارایی‌ها، نوعی تامین منابع مالی در بازار سرمایه است، که ارتباطی با کیفیت اعتباری شرکت متقاضی ندارد، به نحوی که در صورت لزوم، حتی می‌توان هویت شرکت یا شرکت‌های متقاضی این روش تامین منابع مالی را، از سرمایه‌گذاران مخفی نگه داشت.</p> <p>انتشار اوراق بهادار با پشتوانه دارایی‌ها، نوعی فرآیند محسوب می‌شود، به نحوی که در آن مجموعه‌ای از دارایی‌های مولد یک شرکت به منظور انتشار اوراق بهادار قابل عرضه به سرمایه‌گذاران گردآوری و به شرکتی که به همین منظور تشکیل یافته است، واگذار می‌شود. درآمدهای حاصله از دارایی‌های مولد واگذاری شده، پس از کسر هزینه‌های مدیریتی، در پرداخت بهره یا سود به دارندگان این اوراق که به شکل اوراق قرضه یا سهام هستند، به کار می‌رود.</p>	<p>وراق بهادار با پشتوانه دارایی، : asset-backed security</p>
<p>مراجعه یا بهره‌کاری در اقتصاد اسلامی نوعی از بیع (خرید و فروش) است. در این نوع معامله شخص معامله کننده با گرفتن مقداری از سود معامله را به دیگری واگذار می‌کند. این نوع قرارداد، قرارداد مبتنی بر قیمت تمام شده است.</p>	<p>مراجعه</p>

توضیح مختصر روش های تامین مالی

تعریف کلی روش	انواع روش
مضاربه قراردادی است که میان عامل و صاحب مال بسته شده و به این صورت است که عامل با سرمایه صاحب مال به داد و ستد پرداخته و در برابر آن به نسبت درصدی در سود با وی شریک می شود	مضاربه
این اوراق توسط موسسات دولتی یا موسسات مورد حمایت دولت، منتشر می شوند. در واقع این موسسات این اوراق را به پشتوانه مجموعه ای از وام های مسکن (که ممکن است این وام ها را خود داده باشند، یا آنها را از دیگر بانک ها خریده باشند) که در ترازنامه خود دارند، منتشر می کنند (فرایند تبدیل وام به اوراق قرضه) و پس از فروش آنها به سرمایه گذاران، وجوه حاصله را مجدداً وارد چرخه پرداخت وام مسکن می کنند. در واقع با این اقدام، وجوه لازم جهت پرداخت به متقاضیان وام مسکن، فراهم می گردد. از مزایای خرید این اوراق، بازگشت بخشی از اصل و فرع آن، در پایان هر ماه می باشد، در حالی که در سایر اوراق قرضه اصل مبلغ فقط در سررسید قابل دریافت است.	اوراق قرضه با پشتوانه رهنی، Mortgage-backed securities
اوراق بهادار با پشتوانه اوراق قرضه وثیقه دار.	تعهدات به پشتوانه وثیقه بدهی cdos

نمودار انواع روش‌های تأمین مالی مبتنی بر سهام

سیستم مالی بانک محور و عدم وجود ابزارهای فعال در بازار

سیستم تأمین مالی ایران در بازار مالی بانک محور صورت می پذیرد، به این مفهوم که سهم واسطه های مالی فعال در بازار پول (بانکها و مؤسسات اعتباری غیربانکی) در فرآیند تأمین مالی پروژه های مختلف سرمایه گذاری، نسبت به واسطه های مالی فعال در بازار سرمایه بسیار بیشتر است. این وضعیت موجب آن می شود که اولاً سپرده گذاران که دارای درجات مختلف ریسک پذیری بوده و سلیق گوناگونی نیز دارند نتوانند مطابق مطلوبیت خود اقدام به سرمایه گذاری کرده و تنها از طریق ابزارهای محدود بازار پول (که نوعاً با درجه ریسک پایین و سودآوری اندک همراه اند) سرمایه گذاری کنند و از سوی دیگر تولیدکنندگان با محدودیت هایی در تأمین مالی روبه رو شوند.

سازوکار تعیین نرخ سود بانکی

سازوکار تعیین نرخ سود بانکی در ایران از مباحث چالش بر انگیز بازار پول است، دو سناریوی برای این منظور طی ادوار مختلف اجرا شده است، نخستین سناریو کاهش دستوری نرخ سود بانکی فارغ از روند تغییرات تورم بوده است، (در برخی از سالها نرخ سود حقیقی منفی شد.) که نتایج منفی خود را بر نوسانات بازارهای مختلف بر جا گذاشته است، سناریوی دیگر، افزایش نرخ سود متناسب با تورم است، در این شرایط مشاهده می شود که بازدهی تولید در بسیاری از بخشها با توجه به شرایط اقتصادی کنونی پایین بوده و دریافت کنندگان منابع نمی توانند به بازپرداخت منابع اقدام کنند، افزایش هزینه تولید و بهای تمام شده کالاها و خدمات از دیگر پیامدهای اعمال این روش است. مشاهده می شود که در چنین شرایطی تعیین سازوکار نرخ سود بسیار پیچیده است.

سیاست‌هایی برای افزایش کارآیی و استفاده از کل ظرفیت‌های بانک‌ها در سیستم بانک‌محور

با وجود عدم کارآیی بازار مالی بانک‌محور در قیاس با بازار مالی بازار محور (متشکل از بازار پول و سرمایه با سهمی متوازن)، با این حال آنچه در بررسی عملکرد شبکه بانکی مشاهده می‌شود، عدم سیاست‌گذاری‌های مناسب برای بهره‌برداری‌های حداکثری از توان همین سیستم مالی امروز ایران در تأمین مالی طرح‌های تولیدی و حمایت از تولید است و نیاز به بازنگری در فرآیند سیاست‌گذاری وجود دارد، به این منظور پیشنهاد‌های زیر ارائه می‌شود:

- ارائه ابزارهای مالی متنوع در بانک‌ها جهت اعطای تسهیلات با هدف حمایت از تولید، برای مثال طراحی تسهیلات با امکان بازپرداخت تصاعدی برای تولیدکنندگان بخش صنعت، در این حالت تولیدکنندگان امکان آن را می‌یابند تا در سال‌های اولیه راه‌اندازی واحد صنعتی خود، بار مالی کمتری را متحمل شوند یا در بخش کشاورزی ارائه تسهیلات با امکان بازپرداخت نوسانی متناسب با سال برداشت محصول و سال خواب زمین کشاورزی، می‌تواند تأمین مالی کاربردی و حمایت‌کننده مناسب تولید ملی فراهم آید.
- گسترش و فراگیر کردن ابزارهای مالی متنوع در بانک‌ها برای جذب سپرده‌ها، در نظر گرفتن درجات مختلف ریسک افراد و نیز بررسی سلايق گوناگون صاحبان منابع می‌تواند در اینجا مورد مطالعه قرار گرفته و ابزارهای مناسبی ارائه شود، برای مثال استفاده گسترده‌تر از گواهی سپرده عام و خاص با درجات ریسک بالاتر و نیز سود احتمالی بیشتر در شبکه بانکی است.

نرخ سود بانکی

با وجود عدم کارآیی بازار مالی بانک محور در قیاس با بازار مالی بازار محور (متشکل از بازار پول و سرمایه با سهمی متوازن)، با این حال آنچه در بررسی عملکرد شبکه بانکی مشاهده می شود، عدم سیاست گذاری های مناسب برای بهره برداری های حداکثری از توان همین سیستم مالی امروز ایران در تأمین مالی طرح های تولیدی و حمایت از تولید است و نیاز به بازنگری در فرآیند سیاست گذاری وجود دارد، به این منظور پیشنهاد های زیر ارائه می شود:

- ارائه ابزار های مالی متنوع در بانک ها جهت اعطای تسهیلات با هدف حمایت از تولید، برای مثال طراحی تسهیلات با امکان بازپرداخت تصاعدی برای تولید کنندگان بخش صنعت، در این حالت تولید کنندگان امکان آن را می یابند تا در سال های اولیه راه اندازی واحد صنعتی خود، بار مالی کمتری را متحمل شوند یا در بخش کشاورزی ارائه تسهیلات با امکان بازپرداخت نوسانی متناسب با سال برداشت محصول و سال خواب زمین کشاورزی، می تواند تأمین مالی کاربردی و حمایت کننده مناسب تولید ملی فراهم آید.

- گسترش و فراگیر کردن ابزار های مالی متنوع در بانک ها برای جذب سپرده ها، در نظر گرفتن درجات مختلف ریسک افراد و نیز بررسی سلیق گوناگون صاحبان منابع می تواند در اینجا مورد مطالعه قرار گرفته و ابزار های مناسبی ارائه شود، برای مثال استفاده گسترده تر از گواهی سپرده عام و خاص با درجات ریسک بالاتر و نیز سود احتمالی بیشتر در شبکه بانکی است.

بهبود سیستم نظارتی - احتیاطی مبتنی بر ریسک و حرکت

39 در مسیر نظارت بانکی نوین

یکی از مباحث اثرگذار دیگر در فرآیند تأمین مالی ایران، وجود نرخ ذخیره قانونی بالا در قیاس با سایر کشورها است، از نرخ ذخیره قانونی بالا به عنوان ابزار سیاست پولی و ابزار کنترلی - احتیاطی بانکها استفاده می کنند، اما در اقتصاد امروز به دلیل آثار اعمال این ابزار با وقفه خود را نشان می دهد و نیز حجم قابل توجهی از منابع بانکی را از چرخه تأمین مالی و به تبع آن تولید خارج ساخته است یا به شکل کامل از چرخه سیاستگذاری حذف شده (کانادا و انگلستان) یا به میزان بسیار اندکی متناسب با تغییرات تورمی وضع می شود. (برزیل) از سوی دیگر از ابزارهای نوین نظارتی مبتنی بر مدیریت ریسک عملیاتی و اعتباری و به کار بردن شاخص های بانکی نظارتی ((CAMELS از قبیل نسبت کفایت به سرمایه، کیفیت دارایی ها، نقدینگی، مدیریت و غیره استفاده می شود. در این مسیر وضع قوانین در زمینه این شاخص ها با دستورالعمل های کمیته بال ۲ و ۳ و بازنگری در فرآیندهای نظارتی سنتی پیشنهاد می شود.

گسترش استفاده از ابزارهای مالی مانند اوراق مشارکت، اسناد خزانه اسلامی، صکوک اجاره و استصناع و موارد مشابه و جهت‌دهی نقدینگی به سمت آنها. در این زمینه با توجه به تجربه ناموفق سال جاری و رویدادهای بازارهای رقیب مانند ارز و طلا، لازم است، نرخ‌های بازدهی این ابزارها افزایش یافته و برای جبران ریسک آنها، امکان حضور سیستم بانکی برای معاملات آنها فراهم شود در کل بازار سرمایه برای توانمندی لازم در فرآیند جذب سرمایه‌ها نیاز به ابزارهای مالی نوین دارد، بدیهی است این مهم با همکاری و تأمل بیشتر با اندیشمندان اقتصاد اسلامی در زمینه ارایه ابزارهای مالی اسلامی فراهم می‌آید.

تقویت سازوکارهای نظارتی به منظور جلوگیری از ایجاد حباب‌های قیمتی در بازارهای مالی.

افزایش تعامل با بازار سرمایه بین‌المللی و ارتقای جایگاه بازار سرمایه و تسهیل شرایط برای حضور سرمایه‌گذاران و نهادهای مالی خارجی در بازار بورس و غیربورس.

مشارکت شرکت‌های بیمه خارجی با شرکت‌های بیمه داخلی و جذب سرمایه خارجی و همچنین تأسیس و فعالیت شعب و نمایندگی شرکت‌های بیمه خارجی و سوق دادن بیمه‌ها برای سرمایه‌گذاری بخشی از منابع درازمدت خود در بازار سرمایه (برای مثال منابع مالی حاصل از بیمه‌های زندگی).

– گسترش امکان دسترسی به منابع مالی برای بنگاه‌ها از طریق توسعه بازار سرمایه و ابزارهای مالی.

– ایجاد شرایط پایدار، قابل پیش‌بینی و اطمینان بخش برای سرمایه‌گذاران به ویژه در زمینه شرایط اصلاح قیمت انرژی.

– فعال‌سازی بیش از پیش بازار سرمایه و آزادسازی ورود و خروج سرمایه به بازار سرمایه براساس قوانین موجود.

THE END

الهی

در شگفتم از آنکه کوه را می شکافد
تا به معدن جواهر دست یابد
ولی خویش را نمیکاود تا به مخزن
حقائق برسد...

انسان های
«بی هدف» مجبورند
تمام عمر برای
انسان های
«هدفمند» کار کنند...!

